

Krabbenscheer en Groene glazenmakers in Hoogezand-Sappemeer, t/m 2016.

De plaats wordt hiertoe gemakshalve onderverdeeld in Hoogezand-Sappemeer oost en west. De scheiding ligt op de noord-zuidas: Kerkstraat – van der Duyn van Maasdamweg. Daarnaast zijn er nog Krabbenscheer en Groene glazenmakers in het buitengebied aangetroffen. Eigen waarnemingen zijn aangevuld met waarnemingen van de website: waarneming.nl, waar al deze waarnemingen ook zijn terug te vinden.

In 2016 is verder gegaan met dit onderzoek. Verder zijn er op 9 september 2015 en op 6 juli 2016 op verschillende plaatsen tellingen gedaan van het aantal planten krabbenscheer per vierkante meter. De uitkomsten hiervan zijn in deze verslagen verwerkt. Het weer werkte in 2016 redelijk mee, behalve de eerste helft van de maand juli, tijdens het uitsluipen van de larven en de eerste helft van de maand augustus, een belangrijke periode voor de voortplanting. Het uitsluipen van de larven van de Groene glazenmaker begon laat dit jaar en was erg verspreid over de maand juli. Daardoor is dit deel van het onderzoek dit jaar niet erg succesvol geweest. Overigens zijn er door mij dit jaar opvallend weinig groene glazenmakers waargenomen.

Achteruitgang krabbenscheer en groene glazenmaker:

Vanaf het begin van de waarnemingen in 2000 tot en met het jaar 2016 zijn er binnen het werkgebied van Stichting Platform Berend Botje in Hoogezand-Sappemeer op 30 plaatsen krabbenscheer vegetaties waargenomen. In 2016 waren hiervan nog 18 over, waarvan twee te klein zijn om als leef- en voortplantingsgebied voor groene glazenmaker te dienen. Maximaal was er ca. 8.000 m² krabbenscheer vegetatie aanwezig en hiervan is in 2016 nog ongeveer 1.800 m² over. Dit is ongeveer 23%. Een enorme achteruitgang van 77% dus!

Tussen 2000 en 2016 zijn groene glazenmakers op 17 plaatsen aangetoond of zijn er vrijwel zeker aanwezig. Van de 17 zijn er inmiddels negen verloren gegaan door het verdwijnen of achteruitgang van de krabbenscheer vegetaties, want zonder krabbenscheer zijn er ook geen groene glazenmakers.

Zie verder het hoofdstuk 5: overzicht verwoest krabbenscheer.

Aanbevolen onderhoud aan locaties met Groene glazenmaker:

Op drie plaatsen dreigen de krabbenscheer vegetaties binnenkort te verdwijnen door o.a. doordat krabbenscheer overwoekerd wordt door riet en door invallend blad en takken van nabijgelegen bomen. Het betreft de volgende locaties:

12: Sloot Drevenbos: er is hier inmiddels een uitbundige groei van riet, lisdodde en liesgras en verwante moerassoorten. Aanbevolen wordt om deze drastisch te verwijderen. De sloot heeft uiteraard te lijden onder een royale inval van bladeren van aangrenzende bomen.

Aanbevolen wordt om deze te verwijderen en de krabbenscheer planten die uiteraard meekomen terug te zetten.

41: Sloot bij rotonde Kuypersingel noord van de Kuypersingel: aanbevolen wordt om hier drie stroken van elk 10 meter breed te verwijderen en de krabbenscheer planten uit te zetten in de grote vijver bij de Troelstralaan.

50: Sloot ten zuiden van de Kuypersingel, west van Andromeda: deze sloot groeit in hoog tempo dicht met riet. Aanbevolen om het riet drastisch te verwijderen en de meegekomen planten krabbenscheer terug te zetten in de sloot.

A: Hoogezand-Sappemeer oost:



Groen = Krabbenscheer; Rood = Groene glazenmaker

1. Sappemeer – Achterdiep - Jagerswijk:

Coördinaten: 250.500 – 577.387

Het hele Achterdiep is in 2010 gebaggerd. Herstelt zich vanaf 2011. In het Oostelijk deel is weer een beetje Krabbenscheer. In 2013 gaat het herstel een beetje verder met een veldje van 3 bij 3 meter aan de noordoever. In 2014 en latere jaren is het voorzichtige herstel niet verder gegaan.

Krabbenscheer:

1995: KS aanwezig,

B. Oving.

Voor 2000: KS ca. 50 m².

VS Herstelplan GG 2000.

2000 / 2001: idem.

B. Oving.

28-07-2008: ca. 3.000 KS over meer dan 700 meter; los en verspreid.

B. Oving.

In 2010 is er gebaggerd.

25-05-2011: ca. 700 KS, M; nabij de brug in een klein veldje in het zuidelijk deel van het diep.

06-07-2011: ca. 50m² = 750 planten KS – V; 17-08-2011: idem.

09-07-2012: ca. 50 m² = 750 planten KS.

18-08-2012: idem; geen uitbreiding; 04-09-2012: idem, iets uitgebreid.
18-06-2013: ca. 300 KS + een mooi veldje aan Noord oever: ca. 200 KS - V.
10-07-2013: idem; 24-07-2013: idem – V.
30-10-2013: N-oever: ca. 3 x 3 m²; inham o.k.; planten sterven en zinken al af.
19-07-2014: inham ca. 150 en noordoever 100; aantallen achteruitgegaan.
10-07-2015: inham ca. 100 en noordoever nog 50; deels onder water.
06-08-2015: inham ca. 150 en noordoever ca. 200. Inham overwoekerd met waterkers.

19-08-2016: KS inham en riet: 250 en 250 planten.
West van brug: ca. 15, meest nog onder water.

Groene glazenmakers:

17-08-2011: GG - 1 M. De waarneming van één Man Groene glazenmaker wijst erop dat deze zich hier inmiddels (weer) gevestigd heeft.
09-07-2012: GG - 1 M, pas uitgeslopen en nog op larvenhuidje + nog een larvenhuidje.
10-07-2013: Glazenmakers 3 larvenhuidjes waarvan: GG - 1 V.

1A: Sappemeer – Achterdiep, ongeveer halverwege 1 en 2:

Coördinaten: 249.154 – 577.150

Krabbenscheer:

28-07-2008: KS ca. 500; los verspreid in helder diepje. B. Oving.

19-08-2016: oost van aansluiting naar Sappemeer:
KS ca. 10 planten.

2. Sappemeer – Achterdiep bij monding met Slochterdiep – Langewijk.

Coördinaten: 248.700 – 577.052

In 2010 is er gebaggerd. Enig herstel vanaf 2011:

Krabbenscheer West:

Voor 2000: KS ca. 30 m² VS Herstelplan GG 2000.
06-07-2011: 10 losse planten KS. – M; nog niet geschikt voor Groene glazenmaker.
09-07-2012: 50 planten KS in fraai veldje.
18-08-2012: 150 planten in 3 veldjes, M.
04-09-2012: KS ca. 50 m² = 500 planten.
18-06-2013: KS ca. 150 planten – M.; in 3 veldjes; 10-07-2013: idem; 24-07-2013: idem.
30-10-2013: KS planten sterven en zinken al af; lijken o.k.
19-07-2014: KS planten geschoond.
10-09-2014: KS ca. 31 planten. Guus de Vries.
10-07-2015: KS westzijde: 6 + 6 planten - M.
KS oostzijde: 10 planten - M.

19-08-2016: KS ca. 50 planten.

Groene glazenmaker:

04-09-2012: GG - 1 M.

Krabbenscheer Oost:

19-08-2016: bij brug: KS ca. 60 en meer oostwaarts nog 20.

3. Slochterdiep – Langewijk, nabij het Achterdiep.

Coördinaten: 248.662 – 577.171

Krabbenscheer:

28-10-2010: 2 veldjes van elk 25 stuks.

25-05-2011: ca. 300 stuks in een klein veldje.

06-07-2011: 20m² + 5 m² KS – M.

09-07-2012: nog 10 planten, in vrij matige toestand.

18-08-2012: KS ca. 50 planten, M in 6 groepjes.

04-09-2012: KS ca. 100 planten.

18-06-2013: KS ca. 100 planten: 50 in N-deel, 50 in Z-deel, M.; in voedselrijk water en 50 planten nabij Achterdiep, in hetzelfde voedselrijke water.

10-07-2013: idem; 24-07-2013: idem.

30-10-2013: N-deel: **lijkt volledig geschoond.**

Z-deel: in zuidelijkste deel KS 1 plant; **lijkt volledig geschoond.**

19-07-2014: N-deel: nog 10 planten

Z-deel: geen planten meer aanwezig.

10-07-2015: N-deel: 20 planten – M.

Z-deel, in Z-punt: 10 planten – M.

07-08-2015: N-deel: 20 planten – M.

Z-deel: 20 planten – M.

18-07-2016: N-deel: 50 planten.

Rudi Wortelboer

19-08-2016: N-deel: ca. 200 + 30 planten.

Z-deel: ca. 100 planten.

4. Vijver Lindenlaan – oostzijde:

Coördinaten: 247.036 – 574.386

Krabbenscheer:

28-07-2008: “501”

Bert Oving

03-06-2011: nabij KA-weg: ca. 50 planten, vrijwel geheel ondergedoken.

15-06-2011: situatie onveranderd.

09-07-2012: KS ca. 10 planten, ondergedoken; 04-09-2012: idem;

18-06-2013: geen KS te zien; 10-07-2013: idem.

19-07-2014: geen KS planten zichtbaar.

31-10-2014: de hele vijver blijkt geschoond!

07-08-2015: geen KS zichtbaar.

19-08-2016: idem.

5. Vijver Lindenlaan – westzijde:

Coördinaten: 246.892 – 574.430

Krabbenscheer:

15-06-2011: ca. 50 planten, meest ondergedoken.

18-06-2013: geen KS te zien.

10-07-2013: geen KS te zien.
19-07-2014: geen KS planten zichtbaar.
31-10-2014: de hele vijver blijkt geschoond!
10-06-2015: KS lijkt verdwenen.
07-08-2015: geen KS zichtbaar.
19-08-2016: idem.

6. Nieuwe Compagnie – vijver Politiebureau – Beukenlaan:

Coördinaten: 246.600 – 574.671

Krabbenscheer:

02-08-2009: 500 planten. H.J. Meijer
22-08-2010: 1000 planten – V. H.J. Meijer
03-06-2011: ca. 100 planten krabbenscheer, grotendeels ondergedoken.
15-06-2011: situatie onveranderd.
09-07-2012: ca. 50 planten, ondergedoken in deplorabele toestand.
04-09-2012: KS lijkt verdwenen. **Natuurlijke oorzaak?**
18-06-2013: geen KS meer te zien.
10-07-2013: geen KS te zien.
19-07-2014: geen KS planten zichtbaar.
10-06-2015: KS lijkt verdwenen.
07-08-2015: geen KS zichtbaar.
19-08-2016: idem.

Groene glazenmakers:

10-07-2010: 1 V; eileggend H.J. Meijer
14-08-2010: 2 V; eileggend H.J. Meijer

7. Nieuwe compagnie – noordelijk bruggetje:

Coördinaten: 246.591 – 574.390

Krabbenscheer:

06-07-2011: ca. 12 m² = 120 planten V;
15-06-2011: ca. 300 planten V.
10-07-2013: KS langs oost oever ca. 500 planten in diverse plukjes.
24-07-2013: idem.
06-09-2013: ca. 750 planten, langs beide oevers.
11-07-2014: KS ca. 10 planten. Rudi Wortelboer.
10-06-2015: KS verdwenen; water kwaliteit lijkt hard achteruit te gaan.
20-07-2015: KS verdwenen.
19-08-2016: idem.

8. Nieuwe compagnie – zuidelijk bruggetje:

Coördinaten: 246.624 – 574.115

Krabbenscheer:

15-06-2011: oostzijde: ca. 300 planten KS, V.
09-07-2012: oostzijde: ca. 300 planten KS, V.
17-07-2012: ca. 25. Maico Weites
18-06-2013: oostzijde: ca. 300 planten KS in 2 veldjes, N en Z van brug.

westzijde: ca. 50 planten KS, 100 m zuid van brug.

10-07-2013: KS aan beide oevers ca. 500 planten in diverse plukjes; 24-07-2013: idem.

06-09-2013: ca. 750 planten, langs beide oevers.

30-10-2013: KS planten sterven al af; lijken o.k.

19-07-2014: KS ca. 50 N-zijde en 150 Z-zijde.

10-06-2015: KS verdwenen; water kwaliteit lijkt hard achteruit te gaan.

20-07-2015: KS ca. 5 planten.

9. = 47 west: Nieuwe compagnie westelijke wijk.

10. = 48 west: Nieuwe compagnie bocht bij zendmast.

11. = 49 west: Nieuwe compagnie, tegenover bocht bij zendmast.

12. Nieuwe Compagnie: Drevenbos, sloot oostzijde, vanaf kunstwerk.

Coördinaten: 246.756 – 573.840

Krabbenscheer:

Drevenbos, 246.808 / 573.862,	01-05-2008,	B. Oving
Drevenbos, 247.124 / 573.999	31-05-2008,	B. Oving
Drevenbos, 246.877 / 573.896	14-07-2009,	B. Oving
Drevenbos, 247.051 / 573.975	14-07-2009,	B. Oving

15-06-2011: ca. 1.000 planten KS, in diverse veldjes, V.

05-12-2012: “501” planten 247.141 / 574.023 Guus de Vries

Planten lagen op de slootkant, deze was recent geschoond.

Sloot oostzijde Krabbenscheer:

10-07-2013: KS ca. 50 planten – V, in diverse plukjes.

06-09-2013: KS ca. 500 planten, in meerdere veldjes.

30-10-2013: KS planten sterven en zinken al af; lijken o.k.

27-03-2014: KS ca. 100 planten; sloot vrijwel volledig geschoond door gem. H-S.

19-07-2014: KS ca. 1.500, herstelt goed.

26-08-2014: KS weer mooi; ca. 2.000 planten.

31-10-2014: KS ca. 1.000 planten; oevers gemaaid – sloot lijkt o.k.

02-01-2015: KS ca. 100 planten; lijkt o.k. Lastig waarnemen door harde wind en golven.

07-05-2015: KS ca. 1.000 planten; zien er goed uit.

10-06-2015: KS ca. 1.000 planten; ziet er fraai uit.

20-07-2015: KS ca. 1.500 planten; ziet er fraai uit.

09-09-2015: idem; aantal planten per m² = 12 en 14.

06-07-2016: KS ca. 1.000 planten; matige conditie maar sloot groeit snel dicht. Aantal planten per m² = 20, 20, 21, 24, 25, 17, 18, 15 = gem. 20.

14-07-2016: idem.

19-08-2016: idem.

Groene glazenmakers:

06-09-2013: GG - 1 V, eileggend.

Glazenmaker huidjes:

10-06-2015: B. pratense 1 huidje, V.
20-07-2015: GG – 1 M en 2 V.

06-07-2016: oost: geen huidjes waargenomen.
14-07-2016: GG – 1 V, vanaf huidje.
Huidjes: GG – 1 M en 2 V.

Sloot westzijde Krabbenscheer:

Coördinaten: 247.038 – 573.971

10-07-2013: KS ca. 1.000 planten – V, in drie grote velden in voedselrijk water.
06-09-2013: KS ca. 3.000 planten in meerdere velden, in voedselrijk water.
30-10-2013: KS planten 3 velden: sterven en zinken al af; lijken o.k.

27-03-2014: KS ca. 100 planten; sloot vrijwel volledig geschoond door gem. H-S.
19-07-2014: KS ca. 500 planten in sloot en 500 op de hoek bij kunstwerk; herstelt aardig.
31-10-2014: KS ca. 500 bij kunstwerk en in sloot 500. Lijkt o.k.; oever gemaaid.

Groene glazenmakers:

06-09-2013: GG – 1 M en 2 V, eileggend.

12A: Nieuwe compagnie, bij uiteinde sloot Drevenbos.

Krabbenscheer:

20-09-2014: KS ca. 1 plant.

Guus de Vries.

13. Sloot noord van Parallelweg / Rijksweg A7. AC: 248.82 / 576.7.

Krabbenscheer:

19-07-2012: “101”

Willem Jan Fontijn.

B: Hoogezand-Sappemeer west:



Groen = Krabbenscheer; Rood = Groene glazenmaker.

40. Nieuwe Compagnie, noord van rotonde:

Coördinaten: 246.540 – 574.852

Krabbenscheer:

18-08-2012: uit rijdende auto: KS ca. 100 planten.

04-09-2012: ca. 5 m² KS = 100 planten.

10-07-2013: ca. 30 planten.

19-07-2014: veldje verdwenen. Oorzaak?; in hoek nog 5 losse planten.

10-06-2015: KS verdwenen; water kwaliteit lijkt hard achteruit te gaan.

20-07-2015: KS wel aanwezig, ca. 20 planten.

06-07-2016: geen planten zichtbaar.
19-08-2016: idem.

41. Sloot bij rotonde, noord van A. Kuypersingel bij Schermerhornring: 60 m x 8 m = ca. 500 m².

Coördinaten: 246.469 – 574.760

Krabbenscheer:

18-08-2012: KS 120 planten in 3 veldjes: 1 x 60 en 2 x 30 planten.
04-09-2012: KS ca. 10 m² = 200 planten.
18-06-2013: KS ca. 20 m² = 400 planten – V; in drie veldjes: 16 m² + 2 m² + 2 m².
10-07-2013: idem, in voedselrijk water; 24-07-2013: idem – V; 06-09-2013: idem.
30-10-2013: KS planten sterven en zinken al af; lijken o.k.
27-03-2014: KS lijkt o.k.; ca. 100 – 50 – 100.
30-04-2014: KS ca. 3 x 250, komen al boven. Planten o.k.; in voedselrijk water.
18-06-2014: KS in 3 fraaie velden; ca. 1.500 – 1.500 en 1.000 planten V.
19-07-2014: idem.
26-08-2014: KS idem.
31-10-2014: KS ca. 2.500 in 3 velden; afgestorven en lijkt o.k.
10-06-2015: KS ca. 3.000 in 2 min of meer aaneengesloten velden – V. Oppervlak ongeveer 10 x 70 = 70 m², dichtheid ca. 5 m².
10-07-2015: idem. Geen huidjes.
16-07-2015: idem; 2 huidjes.
20-07-2015: idem; 2 huidjes.
13-08-2015: KS ca. 4.500.
09-09-2015: KS ca. 10.000; aantal planten per m² = 21, 24 en 24 = 23.

06-07-2016: KS ca. 10.000 planten; aantal planten per m²: 25, 24, 23, 24, 30, 23 = 24,8
14-07-2016: idem.
19-08-2016: idem.

Groene glazenmaker:

13-08-2015: GG – 1 M.

Huidjes:

15-06-2014: GG – 1 huidje, V; verder A. grandis - 1 M en A. isoceles. V - 1, huidje.

10-06-2015: 5 Glazenmaker huidjes: A isoceles, 1 M en 4 V.
10-07-2015: geen.
16-07-2015: GG - 2 V
20-07-2015: 2 huidjes: GG – 1 M; A grandis 1 V.
06-07-2016: geen huidjes gevonden.
14-07-2016: idem.

42. Vijver Dreeslaan:

Coördinaten: 245.752 – 574.767.

Krabbenscheer:

28-07-2008: “4001” planten.

Bert Oving

03-06-2011: langs gehele oever krabbenscheer V, nog gedeeltelijk ondergedoken.
 17-08-2011: idem, grotendeels onder water.
 09-07-2012: ca. 500 planten, V, meest ondergedoken.
 18-08-2012: ca. 500 planten waarvan ca. 100 ondergedoken.
 04-09-2012: ca. 20 m² boven water en 10 m² onder water.
 18-06-2013: ca. 20 m² KS: 100 planten boven water en 500 planten nog onder.
 10-07-2013: ca. 600 planten, in voedselrijk water.
 24-07-2013: KS ca. 20 x 2 m = 40 m² = 600 planten – V.
 06-09-2013: KS ca. 750 planten.
 30-10-2013: KS planten sterven en zinken al af; lijken o.k.
 30-04-2014: KS ca. 200, allen nog ondergedoken.
 18-06-2014: KS ca. 200, komen boven maar ijl en in de ZO-hoek 30 planten.
 19-07-2014: KS ca. 500 planten en in hoek 50.
 26-08-2014: KS ca. 750 en 50.
 31-10-2014: KS al volledig onder; lijkt o.k. ca. 250.
 10-06-2015: KS ca. 500 planten, de helft nog onder water; lijkt uit te breiden.
 10-07-2015: KS ca. 500 planten; komen goed boven maar ijl.
 16-07-2015: idem. – V.
 20-07-2015: idem.
 06-08-2015: KS ca. 750. Breidt iets uit.
 13-08-2015: idem.
 09-09-2015: KS ca. 60 m² = 1.200 planten; aantal planten per m² = 19 en 21 = 20.
 06-07-2016: KS ca. 1.500 planten; breidt uit; aantal planten per m²: 23, 23 en 25 = 23,6
 14-07-2016: KS ca. 1.500 planten.
 19-08-2016: idem. + in drie hoeken elk ca. 150 planten.

Groene glazenmaker:

04-09-2012: GG – 2 V, eileggend.
 10-07-2013: Glazenmakerhuidjes: GG – 3 M en 1 V.
 24-07-2013: Glazenmakerhuidjes: GG – 5 V.
 06-09-2013: GG - 1 M.
 18-06-2014: GG – 1 M, huidje,
 19-07-2014: GG huidjes: M 1 en V 6.
 26-08-2014: GG – 1 M.
 10-07-2015: GG – 1 M, huidje.
 16-07-2015: GG – 1 V, huidje en A imp. V, huidje.
 20-07-2015: 2 huidjes: Anax imp. 1 V en GG 1 M.

06-07-2016: GG twee huidjes: M 1 en V 1.
 14-07-2016: geen huidjes.
 19-08-2016: GG – 1 M.

43. Vijver Van Limburg Stirumlaan, noordwest van rotonde:

Coördinaten: 245.570 – 574.779

Krabbenscheer:

04-09-2012: KS ca. 50 m² = 500 planten, fraai veldje.
 18-06-2013: KS ca. 200 planten, de meeste nog geheel onder water.
 10-07-2013: KS ca. 250 planten, in voedselrijk water; 24-07-2013: idem, - V.

06-09-2013: KS ca. 300 planten - ijl.
30-10-2013: KS planten sterven en zinken al af; lijken o.k.
30-04-2014: KS ca. 100, allen nog ondergedoken.
18-06-2014: KS ca. 300 planten – V, ijl.
19-07-2014: KS ca. 400 planten.
26-08-2014: KS ca. 500 planten.
31-10-2014: KS ca. 100, al onder, zwevend aan opp. lastig schatten. Lijkt o.k.
10-06-2015: KS ca. 150 planten, allen nog onder water. Oppervlak ca. 8 x 15 m.
10-07-2015: idem.
16-07-2015: KS ca. 150, een paar komen boven.
13-08-2015: idem.
09-09-2015: planten zinken al af; meting aantal planten per m² is onmogelijk.

06-07-2016: KS ca. 250, allen nog onder water.
19-08-2016: KS nog 100 planten zichtbaar; meest nog onder water.

Groene glazenmaker:

04-09-2012: GG – 2 V, eileggend.
06-09-2013: GG - 4 M.
18-06-2014: Geen glazenmaker huidjes.
19-07-2014: Glazenmaker: 2 huidjes – buiten bereik.

44. Sloot tussen Troelstralaan en Van Limburg Stirumlaan:

Coördinaten: 245.358 – 574.832

Krabbenscheer:

18-08-2012: ca. 300 planten, deels onder water; 04-09-2012: idem.
18-06-2013: ca. 50 planten, geheel onder water aan westelijk einde.
10-07-2013: ca. 150 planten, nog onder water.
06-09-2013: ca. 150 planten, nog deels onder – voedselrijk – water.
30-10-2013: KS planten sterven en zinken al af; lijken o.k.
30-04-2014: KS ca. 50, allen nog ondergedoken.
19-07-2014: idem.
10-06-2015: KS lijkt blijvend verdwenen.

45. Vijver Troelstralaan:

Coördinaten: 245.283 – 574.815

Krabbenscheer:

25-05-2011: zeer fraaie krabbenscheervelden oppervlakte ca. 50 x 100 m² = 5.000 m² = ca. 50.000 planten, V.
17-08-2011: KS blijft grotendeels onder water.
09-07-2012: KS ca. 2.000 planten, allen ondergedoken.
18-08-2012: KS 1 plant, ondergedoken; rest verdwenen; **natuurlijke oorzaak?**
04-09-2012: KS 1 plant.
18-06-2013: KS 1 plant; 10-07-2013: KS 2 planten.
30-04-2014: KS ca. 2, allen nog ondergedoken.
19-07-2014: geen KS planten meer te zien.
10-06-2015: KS lijkt verdwenen.

Groene glazenmakers:

17-08-2011: GG M 1 en V 1; eileggend.

22-08-2011: GG M 1.

46. Veenkanaal west van Aurora:

Coördinaten: 245.010 – 574.349.

Krabbenscheer:

25-05-2011: twee krabbenscheervelden, elk 100m². M. = 2.000 planten per veld.

17-08-2011: KS ligt er goed bij.

09-07-2012: KS, ca. 150 m² = 1.500 planten, M; fraai uitgebreid.

18-08-2012: KS idem, ligt er fraai bij; 04-09-2012: idem.

18-06-2013: KS ca. 1.800 m² = 36.000 planten - M; lijkt erg uitgebreid.

10-07-2013: KS ca. 36.000 planten; 24-07-2013: idem.

19-09-2013: KS ca. 100, bij bruggetje Z deel.

Rudi Wortelboer

22-05-2014: KS ca. 100, bij bruggetje.

Rudi Wortelboer.

18-06-2014: KS ca. 36.000 planten, M.

19-06-2014: KS ca. 500 planten, bloeiend.

Rudi Wortelboer.

04-07-2014: KS ca. 50, bij bruggetje.

Rudi Wortelboer.

10-06-2015: KS volledig verdwenen.

Groene glazenmakers:

22-08-2011: GG – 1 M.

09-07-2012: GG - 1 huidje.

18-08-2012: GG – 1 M

04-09-2012: GG – 1 M en 1 V, eileggend.

24-07-2013: Glazenmaker huidjes: geen gezien; mussen?

46A: Vijverpartij west van 46, in polder Kropswolde.**Krabbenscheer:**

19-09-2013: KS ca. 300.

Rudi Wortelboer.

14-06-2014: KS ca. 100.

Rudi Wortelboer.

47: Wijk west van Nieuwe Compagnie:

Coördinaten: 246.557 – 573.717

Krabbenscheer:

06-07-2011: ca. 100 losse planten KS - V.

09-07-2012: ca. 100 losse planten, meest ondergedoken.

18-06-2013: idem.

06-09-2013: KS 50 boven water en ca. 50 onder water.

19-07-2014: KS ca. 50 planten, allen aangevreten.

10-06-2015: KS lijkt verdwenen.

20-07-2015: idem.

29-09-2016: idem

48: Nieuwe Compagnie, bocht bij zendmast:

Coördinaten: 246.670 – 573.665

Krabbenscheer:

02-08-2009: ca. 800 planten, H.J. Meijer
22-08-2010: ca. 1500 planten V, H.J. Meijer
15-06-2011: ca. 500m² krabbenscheer V = 10.000 planten.
09-07-2012: ca. 500 m² KS = ca. 10.000 planten, V.
17-07-2012: ca. 1.000 KS Maico Weites
18-08-2012: ca. 10.000 planten.
18-06-2013: ca. 3.000 planten – V;
10-07-2013: KS ca. 5.000 planten – V; 24-07-2013: idem.
06-09-2013: KS ca. 10.000 planten.
30-10-2013: KS planten ca. 5.000; sterven en zinken al af; lijken o.k.
27-03-2014: KS ca. 500 planten, lijken nogal aangevreten door Meerkoet.
19-07-2014: KS ca. 500 planten. Rest verdwenen. Oorzaak: vraat door Meerkoeten?
10-06-2015: KS volledig verdwenen.
20-07-2015: idem.

29-09-2016: KS ca. 250 planten. Geen foto.

Groene glazenmakers:

14-08-2010: 1 M en 2 V; eileggend. H.J. Meijer
28-08-2010: 1 V, eileggend. H.J. Meijer
2011: Groene glazenmakers zijn er in 2011 niet waargenomen; huidjes van uitsluitende GG evenmin.
09-07-2012: GG – 1 huidje.
18-08-2012: GG – 2 M.
10-07-2013: Glazenmakers: 2 huidjes: GG – 2 M.
24-07-2013: Glazenmakers: 1 huidje: GG - 1 M.
06-09-2013: GG – 2 M.

49: Nieuwe Compagnie, tegenover bocht bij zendmast:

Coördinaten: 246.708 – 573.664

Krabbenscheer:

22-08-2010: 100 planten V; H.J. Meijer
15-06-2011: niet waargenomen.
18-08-2012: ca. 100 planten.
24-07-2013: niet waargenomen.
19-07-2014: niet waargenomen.
20-07-2015: geen KS meer aanwezig.

49A: Nieuwe Compagnie, bij brug Zuid van zendmast.**Krabbenscheer:**

20-09-2014: KS ca. 35 planten. Guus de Vries.

50: Sloot zuid van A Kuypersingel: lengte ca. 250 meter en breed gemiddeld 4 m.

Coördinaten: 245.943 – 574.700

Westelijk einde nabij vijver Dreeslaan:**Krabbenscheer:**

09-07-2012: KS ca. 100 planten, vrijwel alle ondergedoken.
18-06-2013: idem.
10-07-2013: idem, maar 10 planten deels boven.
30-10-2013: KS planten sterven en zinken al af; lijken o.k.

30-04-2014: KS ca. 50, allen nog ondergedoken.
19-07-2014: KS ca. 150, grotendeels ondergedoken.
16-08-2014: KS ca. 500 planten.
26-08-2014: KS ca. 250, deels boven nu.
31-10-2014: KS ca. 50 planten, al onder water – lastig schatten.
09-09-2015: KS ca. 50 planten.

Rudi Wortelboer.

Oostelijk einde, west van Andromeda:

Krabbenscheer:

09-07-2012: ca. 2.000 planten, V, maar de meeste ondergedoken.
18-08-2012: idem, ca. 20 bij 10 m = 200 m²; meeste planten nu boven water en vormen een fraai veld.
04-09-2012: KS nu ca. 400 m² = 4.000 planten in een fraai veld maar wel overschaduw.
18-06-2013: KS ca. 100 planten, allen nog onder water.
10-07-2013: KS ca. 1.000 planten; komen mooi boven.
24-07-2013: KS ca. 50 bij 5 m² = 250 m² KS, ijl; ca. 1.500 planten; 06-09-2013: idem.
30-10-2013: KS planten sterven en zinken al af; lijken o.k.
27-03-2014: KS lijkt o.k., maar door harde wind niet goed te beoordelen.
30-04-2014: KS ca. 2.000, allen nog ondergedoken.
18-06-2014: KS ca. 1.500 planten, grotendeels nog onder water; oorzaak lozing na hevige regen?
19-07-2014: KS ca. 5.000 planten, inclusief midden; klein deel nog onder water.
16-08-2014: KS ca. 1.000 planten.
26-08-2014: KS ca. 6.000 planten.
31-10-2014: KS leek vrijwel volledig geschoond! Door ws H&A.
Rest ca. 500 planten. Rest is onder.
10-06-2015: KS nog onder; er is aan de noordzijde een strook van ca. 2 m geschoond, rest o.k.
KS ca. 1.500 planten, zien er goed uit en komen een beetje boven.
10-07-2015: KS ca. 2.500 planten; komen goed boven, maar ijl.
16-07-2015: idem.
20-07-2015: KS ca. 1001 planten.
06-08-2015: 2.500; langs noordoever strook van 1 m handmatig geschoond.
13-08-2015: idem.
09-09-2015: idem; aantal planten per m² = 20 en 22.

06-07-2016: KS ca. 1.500; sloot groeit snel dicht met riet.
14-07-2016: idem.
19-08-2016: KS ca. 5.000 planten; sloot groeit snel dicht met riet.

Rudi Wortelboer.

Rudi Wortelboer.

Midden, west van Andromeda:

Krabbenscheer:

30-04-2014: KS ca. 200, allen nog ondergedoken.

Groene glazenmaker:

04-09-2012: GG – 1 V, eileggend.
06-09-2013: GG – 1 M en 2 V, eileggend.
18-06-2014: Geen Glazenmaker huidjes gevonden.
19-07-2014: GG – 3 huidjes: M 1 en V 2.
26-08-2014: G – 1 M en 1 V.
06-08-2015: GG – 1 M.
13-08-2015: GG – 3 M.

06-07-2016: geen huidjes gevonden.
14-07-2016: idem.
19-08-2016: GG – 2M + 1 M.

50A: Vijver, oost van Andromeda:

Coördinaten: 246.106 – 574.689

Krabbenscheer:

06-09-2013: KS ca. 30 planten; dit jaar ontstaan?
30-10-2013: KS planten onder omgewaaide boom; niet zichtbaar.
30-04-2014: KS ca. 30, allen nog ondergedoken.
18-06-2014: KS ca. 30, deels nog ondergedoken.
19-07-2014: KS ca. 50 planten, deel komt boven.
26-08-2014: KS ca. 50 planten.
10-06-2015: KS lijkt verdwenen.
10-07-2015: idem.
06-08-2015: KS ca. 30, midden in vijver.

06-07-2016: geen planten waarneembaar.
19-08-2016: idem.

51: Nieuwe Compagnie, Heveapad.

Coördinaten: 246.434 – 575800

Krabbenscheer:

12-07-2012: 10 planten Maico Weites.
07-07-2014: 50 planten, in bocht Rudi wortelboer.

10-06-2015: KS ca. 300 planten V, ziet er veel belovend uit. Veld van 8 x 15 m.
10-07-2015: KS ca. 3.000 planten.
16-07-2015: idem;
20-07-2015: idem.
06-08-2015: idem.
13-08-2015: KS ca. 4.500; veld van ca. 10 x 20 m2.
09-09-2015: KS ca. 4.500; aantal planten per m2 = 16 en 22.

06-07-2016: KS. ca. 4.500; door rietopslag op oever lastig te schatten.
14-07-2016: idem.
19-08-2016: idem.

Groene glazenmaker en huidjes:

10-07-2015: 1, Anax imp. V.
16-07-2015: 1, Ae. cyanea - M
20-07-2015: geen huidjes.
06-08-2015: GG – 1 M.
13-08-2015: GG – 1 M.

06-07-2016: geen huidjes waargenomen; lastig door riet.
14-07-2016: idem.

C. Hoogezand-Sappemeer buitengebied + overzicht:



Groen = Krabbenscheer; Rood = Groene glazenmaker.

90. Borgercompagnie: zuideinde van voormalig Veenkanaal.

Coördinaten: 249.617 – 573.675

Krabbenscheer:

15-06-2011: ca. 240 m² KS – V = 5.000 ex. in voedselrijk water in 2 velden.
06-07-2011: ca. 250 m² KS – V = ca. 5.000 planten; 04-08-2011: idem; 17-08-2011: idem.
09-07-2012: ca. 500 m² KS = 10.000 planten, V. ligt er fraai bij.
18-08-2012: ca. 600 m² KS = 10.000 planten; 04-09-2012: idem.

18-06-2013: ca. 65 x 12 m² en 80% bedekt = 750 m²; ca. 1.500 planten – V.
 10-07-2013: KS ca. 5.000 planten – V; 24-07-2013: KS ca. 10.000 planten.
 06-09-2013: idem.
 20-03-2014: KS ca. 300 planten. Deze plek is voor 70% geschoond. **Er is aangifte gedaan.**
 Duidelijk is nu dat dit in het jaar ervoor net zo is gebeurd!
 30-06-2014: KS ca. 100 planten, Rudi Wortelboer.
 19-07-2014: KS ca. 350 planten, deels onder de algenflab.
 25-09-2014: KS ca. 500 planten, vrijwel allen onder water en in matige conditie. Deze locatie is zo niet meer geschikt voor Groene glazenmaker.
 31-10-2014: KS ca. 500 planten, zwevend aan en vlak onder wateropp. Lastig schatten!
 24-04-2015: KS – 3 planten gezien; rest lijkt verdwenen.
 07-05-2015: geen KS zichtbaar. Harde wind en moeilijk te beoordelen maar KS lijkt verdwenen.
 05-06-2015: KS 10 planten met moeite onder water zichtbaar.
 16-07-2015: KS ca. 10 planten; M.
 06-07-2016: geen planten waargenomen.

Groene glazenmakers:

22-08-2011: GG – 2 M.
 18-08-2012: GG – 2 M.
 04-09-2012: GG - 1 M.
 24-07-2013: Glazenmaker huidje: 1, onbereikbaar.
 06-09-2013: GG 1 M en 2 V, eileggend.

91: kanaal zuidzijde Adriaan Tripbos: valt onder gemeente Menterwolde!

Coördinaten: O1: 250.878 – 574.257; lengte: 500 meter; westelijke helft met KS.
 O2: 250.381 – 574.284; lengte: 500 meter; overal plukjes KS.
 O3: 250.007 – 574.443; lengte: 250 meter, met een vijftal velden KS.

Krabbenscheer:

03-06-2011: KS niet waargenomen, maar alleen oostelijk stukje bekeken.
 18-02-2012: KS 1 250.688 / 574.275; oost/west kanaal door bos. Jeroen Bekker.
 05-07-2013: KS ca. 201 planten Guus de Vries.
30-10-2013: Kanaal lijkt volledig geschoond.
 05-10-2014: KS ca. 10 planten = 1 m². Vlakbij Tripscompagnie. Bert Oving.
 05-10-2014: KS ca “3” in oostelijk deel. Bert Oving.
 05-10-2014: KS ca “5” in westelijk deel. Bert Oving.
 05-10-2014: KS ca “1” in westelijk deel. Rudi Wortelboer.
 31-10-2014: vak oost: KS ca. 5.000 langs zuidoever.
 vak west: KS ca. 50 langs zuidoever, bij oostelijke dam.
 16-11-2014: vak oost: idem, wel ca. 50 planten op noordoever na schonen.
 vak west: KS ca. 1.500 langs zuidoever; veel planten lijken al afgezonken.
 Ook hier ca. 50 planten op noordoever na schonen.
 Vak west-west: KS ca. 500 in 2 velden; mogelijk ook hier afgezonken planten.
 Ook hier ca. 50 planten op oevers na schonen.
 07-05-2015: KS ca. 50 planten, in oostelijke deel, nog onder en door harde wind moeilijk te zien.
 12-08-2015: Vak O1, meest oostelijke:

KS ca. 500 – V., een groter veld, verder in het riet verspreid plukjes van 10 – 20 planten. De schatting van 16-11-2014 was te optimistisch.

Vak O2 = middenvak:

KS ca. 500 - V, allemaal plukjes van 10 – 20 planten in het riet.

Vak O3 = westelijke vak:

KS ca. 1.500 planten – V. In een vijftal wat grotere velden langs westoever.

13-08-2015: idem.

12-08-2016: KS breidt in Oost en West vak uit.

Oost: KS ca. 1.200: twee grotere en diverse kleinere veldjes van 50 planten.

Midden: KS ca. 500; diverse kleine veldjes van 20 – 30 planten.

West: KS ca. 2.500; drie grote velden: 1000 en 2 x 500 en kleinere veldjes van

50.

Groene glazenmakers:

12-08-2015: geen.

13-08-2015: GG – 5 M, alleen in vak O3; het westelijke deel; beide andere lijken niet geschikt.

12-08-2016: O3: 1 huidje buiten bereik vrijwel zeker GG.

92. Foxhol, afgesneden deel van Oude Winschoterdiep, bij oprit naar A37. Oppervlakte ca. 50 m x 20 west en 4 oost = ca. 600 m² Bedekking = ca. 80% = 500 m².

Coördinaten: 244.967 – 577.532

Krabbenscheer:

13-08-2015: KS ca. 10.000 planten in goede conditie.

21-08-2015: idem.

16-09-2015: KS ca. 401 planten.

Guus de Vries.

06-07-2016: KS ca. 7.500 planten; fors in goede conditie. Strook langs noord oever geschoond. Aantal planten per m² = 24, 25 en 26 = 25.

14-07-2016: idem.

19-08-2016: idem.

Groene glazenmakers:

06-07-2016: geen huidjes.

14-07-2016: twee huidjes: A. cyanea V.

92A: sloot = westelijk eind van Oude Winschoterdiep, bij rooster.

Coördinaten: 245.029 – 577.504

Krabbenscheer:

19-08-2016: KS ca. 70 planten.

M1: wijk oost van Tripscompagnie, ter hoogte van Adriaan Tripbos. Deze plek is alleen via particulier terrein toegankelijk. Valt onder gemeente Menterwolde. Zie Muntendam.

Krabbenscheer:

06-06-2011: KS ca. 100 st.

30-10-2013: KS lijkt o.k.

13-08-2015: KS is verdwenen.

100: Kiel Windeweer, tuinvijver P. Venemakade 229.

Deze vijver is ca. 25 bij 15 meter = 375 m² groot en er is ca 300 m² KS aanwezig.

Krabbenscheer:

05-03-2014: KS ca. 500 planten, de meeste nog ondergedoken.

12-06-2014: KS ca. 750 planten. – V.

Groene glazenmaker:

06-07-2014: GG – 1 V.

H.J. Meijer.

20-07-2014: GG – 1 V, eileggend

H.J. Meijer.

31-07-2015: GG – 1 M.

H.J. Meijer.

08-08-2015: GG – 1 V. eileggend.

H.J. Meijer.

15-08-2015: GG – 1 V, eileggend.

H.J. Meijer.

Haaksbergen, 19 december 2016.

**Gerard Dutmer, libellendeskundige en adviseur voor Stichting Platform Berend Botje
Roofs 3**

7482 LJ Haaksbergen

Tel: 053 -5724180.

www.platformberendbotje.nl